

Дорожня карта
для можливості здійснення експорту українського пшеничного борошна
до Китайської Народної Республіки

I. Загальні вимоги.

Експорт українського пшеничного борошна до Китайської Народної Республіки здійснюється відповідно до статті 46 Закону України «Про карантин рослин», статті 60 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», Порядку проведення інспектування, огляду, фітосанітарної експертизи (аналізів), повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи (аналізів), нагляду, обстеження, моніторингу, знезараження об'єктів регулювання, оформлення сертифікатів, передбачених Законом України «Про карантин рослин», контролю за проведенням огляду в частині відбору зразків та вибіркового контролю за проведенням фітосанітарної експертизи (аналізів), який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2019 р. № 1177 (далі – Порядок), Порядку видачі міжнародних сертифікатів та інших документів, які вимагаються законодавством країни призначення, для вантажів з харчовими продуктами або кормами, що вивозяться (пересилаються) за межі митної території України, затвердженого наказом Мінекономіки від 26.07.2024 № 2252 та з урахуванням вимог Протоколу інспекційних, фітосанітарних та санітарних вимог до пшеничного борошна, що експортується з України до Китайської Народної Республіки між Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів та Генеральною митною адміністрацією Китайської Народної Республіки (ГМА КНР) (далі – Протокол), а також українське борошно має відповідати законодавству КНР щодо безпечності харчових продуктів і карантину рослин, національним стандартам безпечності харчових продуктів КНР.

Увага! Відповідно до статті 5 Протоколу Держпродспоживслужба проводить інспекцію виробничих, переробних та складських підприємств пшеничного борошна, що експортується до КНР відповідно до вимог Положення Китайської Народної Республіки про реєстрацію та адміністрування закордонних виробників імпортованих продуктів харчування та рекомендує ГМА зареєстровані виробничі та переробні підприємства. ГМА реєструє виробничі та переробні підприємства, рекомендовані Держпродспоживслужбою.

Після отримання реєстрації в КНР, виробничі та переробні підприємства можуть розпочати експорт пшеничного борошна до КНР.

Сировина для виробництва пшеничного борошна обов'язково має походити:

1. З місць вирощування пшениці, де за результатами обстежень протягом періоду вегетації гарантована відсутність *Tilletia controversa* J.G. Kühn, а також забезпечена відповідність іншим вимогам Протоколу, з метою запобігання зараженню патогенними мікроорганізмами або токсичними і небезпечними речовинами.

Борошно пшеничне, призначене для подальшого експорту до КНР має походити:

2. З потужностей по виробництву борошна пшеничного, які за результатами проведених заходів державного контролю відповідають вимогам національного законодавства про харчові продукти, фітосанітарним вимогам Протоколу, а також відповідають законодавству КНР щодо безпечності харчових продуктів і карантину рослин, національним стандартам безпечності харчових продуктів КНР, та зареєстровані ГМА КНР.

Держпродспоживслужба оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті:

Перелік виробничих та переробних підприємств, які займаються виробництвом борошна пшеничного та планують експортувати його до КНР.

ВАЖЛИВО! Держпродспоживслужба гарантує, що пшеничне борошно, що експортується з України до КНР, не містить *Tilletia controversa* J.G.Kühn, а також не містить живих комах та інших домішок, навмисно доданих або змішаних.

II. Фітосанітарні заходи.

З метою здійснення фітосанітарних заходів, суб'єкт господарювання повинен пройти процедуру реєстрації у сфері карантину рослин відповідно до статті 27 Закону України «Про карантин рослин» та Порядку реєстрації осіб, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з виробництвом та обігом об'єктів регулювання, затвердженого наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 27 травня 2024 року № 1640.

Держпродспоживслужба відповідно до Міжнародного стандарту з фітосанітарних заходів № 6 (МСФЗ 6) «Вказівки щодо нагляду» та міжнародно визнаних принципів проводитиме обстеження на виявлення *Tilletia controversa* J.G. Kühn у місцях вирощування пшениці (стаття 3 Протоколу).

На запит ГМА Держпродспоживслужба надає ГМА всі щорічні результати обстеження *Tilletia controversa* J.G. Kühn (стаття 3 Протоколу).

Держпродспоживслужба гарантує, що сировина для пшеничного борошна постачатиметься підприємствами, визнаними Держпродспоживслужбою як такі, що відповідають карантинним фітосанітарним вимогам, вимогам з безпечності харчових продуктів КНР та національним стандартам безпечності харчових продуктів КНР, а також положенням цього Протоколу (стаття 4 Протоколу).

З метою проведення обстежень місць вирощування пшениці протягом періоду вегетації, щодо виявлення *Tilletia controversa* J.G. Kühn, а також на відповідність вимогам Протоколу, зацікавлена особа звертається до головного управління Держпродспоживслужби у відповідній області за місцем розташування посівів пшениці із заявою проведення фітосанітарних процедур.

Виробничі та переробні підприємства, які приймають зерно пшениці для виготовлення пшеничного борошна і з яких планується експорт пшеничного борошна до КНР, повинні звернутися до головного управління Держпродспоживслужби у відповідній області за місцем розміщення виробничої

потужності, для здійснення обстеження місць зберігання сировини щодо підтвердження відсутності *Tilletia controversa* J.G. Kühn, а також живих комах та інших домішок, навмисно доданих або змішаних, а також на відповідність вимогам Протоколу.

Плата за проведення обстеження стягується в розмірі відповідно до Переліку платних послуг, які надаються головними управліннями Держпродспоживслужби в областях та м. Києві і бюджетними установами, що належать до сфери управління Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, з питань карантину рослин та розмір плати за їх надання, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1348.

За результатами проведеного обстеження місць вирощування пшениці та місць зберігання сировини щодо відповідності вимогам Протоколу, державний фітосанітарний інспектор складає акт про результати нагляду, вимоги до якого визначені у додатку 11 до Порядку проведення інспектування, огляду, фітосанітарної експертизи (аналізів), повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи (аналізів), нагляду, обстеження, моніторингу, знезараження об'єктів регулювання, оформлення сертифікатів, передбачених Законом України “Про карантин рослин”, контролю за проведенням огляду в частині відбору зразків та вибіркового контролю за проведенням фітосанітарної експертизи (аналізів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2019 р. № 1177.

Виробничі та переробні підприємства приймають зерно пшениці з місць вирощування, які обстежені відповідно до статті 3 Протоколу, про що свідчить наявність акта про результати нагляду та забезпечують ведення обліку таких актів.

З метою забезпечення статті 7 Протоколу, державний фітосанітарний інспектор обов'язково проводить інспектування транспортних засобів, що використовуються для перевезення пшеничного борошна на відсутність будь-яких шкідливих організмів, що мають карантинне значення для КНР або інших регульованих шкідливих організмів, таких, як насіння бур'янів, живі комахи, а також інші зернові домішки, рослинні залишки, ґрунт та інші домішки.

III. Заходи державного контролю за суб'єктами господарювання з виробництва та зберігання борошна пшеничного з метою гарантування його відповідності вимогам національного законодавства про харчові продукти, а також стандартам і вимогам КНР.

Законом України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (далі – Закон № 771) врегульовані відносини між органами виконавчої влади, операторами ринку харчових продуктів та споживачами харчових продуктів і визначає порядок забезпечення безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, що виробляються, перебувають в обігу, ввозяться (пересилаються) на митну територію України та/або вивозяться (пересилаються) з неї.

Згідно з частиною першою статті 25 Закону № 771 державній реєстрації підлягають потужності з виробництва та/або обігу харчових продуктів, на які не вимагається отримання експлуатаційного дозволу.

Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 15 лютого 2024 року № 431 «Про затвердження Порядку державної реєстрації потужностей та Порядку ведення державного реєстру операторів ринку та їхніх потужностей», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2024 року за № 501/41846, затверджено Порядок державної реєстрації потужностей (далі – Порядок № 431).

Так, пунктом 3 розділу I Порядку № 431 визначено, зокрема, що державній реєстрації підлягає кожна окрема потужність оператора ринку, що використовується як потужність з реалізації харчових продуктів кінцевим споживачам.

Для державної реєстрації потужності оператор ринку звертається до територіального органу Держпродспоживслужби за адресою розташування потужності.

Під час державної реєстрації потужності присвоюється особистий реєстраційний номер.

Таким чином, з метою включення потужностей операторів ринку, які займаються виробництвом борошна пшеничного до Переліку підприємств, які будуть рекомендовані ГМА КНР для отримання права експорту, вказані оператори ринку повинні бути зареєстровані з присвоєнням особистого реєстраційного номеру.

З метою підтвердження відповідності вимогам національного законодавства про харчові продукти та країни призначення, підприємство з виробництва борошна пшеничного, яке планує здійснювати експорт до КНР, має подати заяву щодо здійснення позапланового заходу державного нагляду (контролю) у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів за його бажанням до відповідного територіального органу Держпродспоживслужби за місцем розташування виробничих потужностей.

За результатами позапланового заходу державного нагляду (контролю) на відповідність національного законодавства та країни призначення, територіальний орган Держпродспоживслужби складає відповідний акт стосовно дотримання операторами ринку вимог законодавства про харчові продукти, затверджений наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 08 серпня 2023 року № 1503, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08 вересня 2023 року за № 1597/40653.

Відповідно статті 20 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» оператори ринку зокрема, зобов'язані розробляти, вводити в дію та застосовувати постійно діючі процедури, що засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках, а також забезпечувати належну підготовку з питань застосування постійно діючих процедур, що базуються на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках, осіб, які є відповідальними за ці процедури, під час виробництва та обігу харчових продуктів, а також забезпечувати простежуваність та надавати інформацію, передбачену статтею 22 цього Закону.

IV. Вимоги щодо сертифікації.

Кожен вантаж з пшеничним борошном має супроводжуватися оригіналом фітосанітарного сертифіката (встановленої форми), який оформлюється за результатами проведених фітосанітарних процедур та який засвідчує, що вантажі з пшеничним борошном відповідають вимогам законодавства України та КНР (відсутність карантинних організмів, тощо).

З метою забезпечення статті 9 Протоколу фітосанітарний сертифікат повинен містити наступну інформацію:

в графі 11 «Додаткова декларація»: буде зазначено назву виробничого та переробного підприємства, його реєстраційний номер в КНР, а також таке формулювання: «Партія пшеничного борошна, на яку поширюється цей фітосанітарний сертифікат відповідає положенням Протоколу інспекційних, фітосанітарних та санітарних вимог до пшеничного борошна, що експортується з України до Китайської Народної Республіки, між Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів та Генеральною митною адміністрацією Китайської Народної Республіки. Ця партія вільна від *Tilletia controversa* J.G. Kühn». (стаття 9 Протоколу).

Таким чином, у заяві на оформлення фітосанітарного сертифіката заявник зазначає назву виробничого та переробного підприємства і його реєстраційний номер в КНР.

Оформлення фітосанітарного сертифіката на борошно пшеничне для експорту до КНР здійснюється відповідно до статті 46 Закону України «Про карантин рослин» та Міжнародного стандарту з фітосанітарних заходів № 12 «Фітосанітарні сертифікати».

Крім цього, відповідно до вимог статті 9 Протоколу, з метою підтвердження відповідності борошна пшеничного вимогам та стандартам КНР, Держпродспоживслужба видає суб'єкту господарювання міжнародний сертифікат для експорту з України харчових продуктів нетваринного походження на кожну партію борошна пшеничного, призначеного для експорту до КНР.

Видача міжнародного сертифіката для експорту з України харчових продуктів нетваринного походження проводиться відповідно до вимог Порядку видачі міжнародних сертифікатів та інших документів, які вимагаються законодавством країни призначення, для вантажів з харчовими продуктами або кормами, що вивозяться (пересилаються) за межі митної території України, затвердженого наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 26.07.2024 № 2252.

Власник несе відповідальність за достовірність поданої інформації, необхідної для оформлення та видачі відповідних сертифікатів.

V. Перелік документів для включення суб'єкта господарської діяльності до Переліку виробничих та переробних підприємств, рекомендованих Держпродспоживслужбою, та які після отримання реєстрації в ГМА КНР, можуть розпочати експорт пшеничного борошна до КНР.

Суб'єкт господарювання подає:

1. Заяву в довільній формі;

2. копію довідки щодо реєстрації потужності як оператора ринку із зазначенням особистого номеру та виду діяльності;
3. копію акта державного контролю стосовно дотримання оператором ринку вимог національного законодавства та вимог КНР про харчові продукти в поточному році.
4. копію договорів про наміри щодо закупівлі зерна пшениці в якості сировини (якщо особа не є власником місця вирощування пшениці);
5. копії актів про результати нагляду місць зберігання сировини, що підтверджують відсутність *Tilletia controversa* J.G. Kühn, а також живих комах та інших домішок, навмисно доданих або змішаних , а також відповідність вимогам Протоколу;
6. копії актів про результати нагляду місць вирощування пшениці, що підтверджує відсутність *Tilletia controversa* J.G. Kühn у посівах пшениці, а також на відповідність вимогам Протоколу

Скановану заяву та відповідні додатки до неї надавати до територіального органу Держпродспоживслужби за місцем розташування потужності для подальшого опрацювання та направлення до апарату Держпродспоживслужби.